

journaalvel bevat dus een verzameling van cijfers, waaruit telkenmale dezelfde post zou zijn voortgevloeid.

De magazijnkaart en het journaalvel worden op de Burrough naast elkaar geplaatst en de gelijktijdige boeking niet door middel van carbon verkregen.

Door een controleur worden de ontvangstbons van één dag gerecapituleerd en het totaal vergeleken met het journaal van dien dag. Sluiten deze cijfers, dan is daardoor vastgelegd, dat alle ontvangen goederen ook op de magazijnkaarten zijn geboekt.

Uitgaande goederen worden op dezelfde wijze behandeld. Evenwel wordt hierbij het journaal in duplo geschreven. Het tweede journaal wordt in strooken gesneden, zóó, dat iedere strook een post uitgaand goed bevat. De strooken worden nu geplakt op de materiaalbladen der orders, waarvoor het goed (grondstoffen of gereed product) is gebruikt.

Overbrengingsfonten worden door dit systeem vermeden.

De uitgifte van eigen gefabriceerde goederen heeft tegen kostprijs plaats.

Aan het einde van iedere maand worden de magazijnkaarten in ontvangst en uitgaaf gerecapituleerd. Het totaal ontvangsten moet overeenstemmen met het totaal, dat de controleur, die de ontvangstbons recapituleert, heeft berekend; het totaal uitgaven met het totaal van de recapitulatie der uitgaven-bons.

Op deze wijze wordt binnen enkele dagen na het eindigen van de maand een overeenstemming geconstateerd, waarover vroeger ca. 25 dagen werd gewerkt.

De loon-administratie werkt als volgt: Ieder werkman heeft een loonboekje, waarin de verwerkte uren per dag worden genoteerd onder vermelding der ordernummers.

Dit loonboekje wordt machinaal uitgewerkt, d.w.z. het loon verdeeld over basisloon, premie, duurtetoeslag etc. en deze uitwerking, door middel van daarachterlegging van het betrokken orderblad, direct op de orders overgenomen.

Op de orderbladen wordt het saldo van de vorige boeking vermeerderd met het nu verwerkte loon en opnieuw getotaliseerd. Ieder orderblad geeft dus steeds direct aan het totaal daaraan verwerkte loon.

Het loonboekje wordt bovendien gecontroleerd met de kaarten der tijd klokken.

Van iederen werkman wordt machinaal een loonlijst van één week gemaakt.

De week-loonlijsten worden gerecapituleerd op betaallijsten (in 3-voud door middel van carbon).

Het totaal van de betaallijst wordt door den kassier aan dengene, die de loonen uitbetaalt, ter hand gesteld tegen in-trekking van 't exemplaar van de betaallijst.

De tweede betaallijst is door perforatie, in strooken gedeeld. Iedere werkman ontvangt zijn strook, die nogmaals door overlansche perforatie in 2 deelen gescheiden kan worden. Het tweede gedeelte dient als reçu van het ontvangen loon. Het totaal der reçu's moet dus weer gelijk zijn aan het totaal der betaallijst. Achterhouden van loon is dus onmogelijk.

Het derde exemplaar der loonlijst is eveneens in strooken gedeeld en wordt benut voor de samenstelling van de jaar-loonlijst van iederen werkman.

Doordat alle gegevens uit één punt komen, moet er overeenstemming zijn tusschen de recapitulaties, die er uit gemaakt worden.

Kostprijs. De berekening van den kostprijs is nu eenvoudig. Het verbruikte materiaal staat op de materiaalbladen der orders en het loon komt voor op de loonbladen der orders.

Door toevoeging der opslagen voor magazijn-kosten en indirect loon komt men tot den kostprijs.

„Mon Bureau” van Juni bevat nog een artikel: „Le con-

trôle de la production.” In deze voordracht wordt de methode van Taylor, zooals deze in de practijk in de Holt Manufacturing Cy. is ingevoerd, nog eens uiteengezet.

Verder bevat het Juni-nummer een opstel getiteld: „Comptabilité des marchés à recevoir” door den Heer A. Costenoble.

In dit artikel wordt op duidelijke wijze de inrichting van een inkoop-administratie weergegeven, alsmede het verband dezer administratie met de overige administratie (ten opzichte o.a. van de liquiditeit in het bedrijf).

In het Juli-nummer van „Mon Bureau” is opgenomen een beschrijving van de methode. *Gilbreth*. (tijd- en beweging-studies).

In een beknopt bestek wordt het wezen en doel der methode *Gilbreth* nader uiteengezet.

In dit nummer komt verder voor een artikel „Comment obtenir le Maximum de Rendement dans le travail de Bureau” van *Wallace Clark*.

De schrijver geeft de wegen aan, om ook ten aanzien van kantoor-arbeid een controle op het nuttig effect te verkrijgen. Hij verdeelt het kantoor in afdelingen (type-afdeeling, archief, etc.) en doet verder uitkomen, dat, behalve aan het materieele, ook aan het moreele belang van den employé gedacht moet worden, omdat het één zoowel als het andere van invloed is op de mentaliteit en den arbeid van den employé.

De waarde-daling van den franc is wellicht de oorzaak, dat in „Mon Bureau” van Augustus eenige artikelen voorkomen, omtrent de gevolgen dezer daling ten aanzien van de gemaakte winsten en de te maken afschrijvingen.

Evenals eenige jaren geleden in Duitschland, wordt gewaarschuwd voor imaginaire winsten, te lage afschrijvingen, onjuiste kostprijsberekeningen en wordt gesproken van „Goud”-Balansen.

Het standpunt van den fiscus ten opzichte van winsten in gedeprecieerde munt, wordt eveneens in debat gebracht.

Als vervolg op de hiervoren genoemde materiaal-, loon- en kostprijs-administratie der firma Carnaud et Forges de Basse Indre, komt in het September-nummer van „Mon Bureau” de beschrijving der verkoop-administratie voor.

Duidelijk wordt uiteengezet hoe op machinale wijze de facturen worden vervaardigd en het verkoop-journaal wordt gemaakt, hoe vervolgens het rekening-courantboek wordt samengesteld en daaruit het „Relevé mensuel” voor den cliënt en hoe ten slotte de verkoop-administratie wordt gecontroleerd.

In dit nummer komt eveneens voor het vervolg-artikel van het Juni-nummer over het Taylor-systeem en meer speciaal de controle op de productie.

J. E. E.

VRAGENBUS

Vragen omtrent onderwerpen, die voor den accountant in de uitoefening van zijn beroep van belang kunnen zijn, kunnen worden ingezonden bij den Secretaris van de Redactie.

De Redactie is bereid, om de grenzen, waarbinnen de vragen, die voor beantwoording in aanmerking komen, zoo ruim mogelijk te stellen, zoodat zoowel die van juridischen, als die van bedrijfshuishoudkundigen aard daar binnen vallen, mits de vragen slechts blijven binnen het gebied, dat het blad dienen wil.

De beantwoording geschiedt door één der medewerkers of redactieleden individueel, zoodat de antwoorden niet mogen worden geacht steeds de meening der Redactie in haar geheel weer te geven.

VRAAG No. 10

Artikel 7 Reglement van Arbeid van het N. I. v. A.

Art. 7 2e alin a van het Reglement van Arbeid zegt:

„Indien een lid, op grond van het vorenomschreven onderzoek, van oordeel is, dat de balans een juist beeld geeft van den toestand van het vermogen, waarop die balans betrekking heeft, onderteekent hij die balans al of niet onder toevoeging eener toelichtende verklaring.”

Hoe is het nu te verklaren, dat zoovele balansen, gecontroleerd door accountants, N. I. v. A. leden, niet door hen onderteekend zijn, terwijl uit de accountantsverklaring of uit het rapport blijkt, dat zij er wel mede accoord gaan.

M.i. schrijft het R. v. A. categorisch teekening voor bij accoordbevinding van de balans.

Antwoord

Ik kan den geachten inzender verklaren, dat, zooals mij bij informatie is gebleken, bij de ontwerpers van het Reglement van Arbeid nimmer de bedoeling heeft voorgezeten, om onderteekening in geval van accoordbevinding dwingend voor te schrijven. Een dergelijke dwingende bepaling zou trouwens geen zin hebben, omdat het achterwege laten van onderteekening daar, waar zij niet verlangd wordt of om welke reden dan ook gemist kan worden, geen enkel ongewenscht gevolg met zich kan brengen. Een bepaling, dat men slechts mag teekenen bij accoordbevinding is op haar plaats in een Reglement als het hier bedoelde: niet echter een voorschrift, dat dwingt tot onderteekening ook in die gevallen, waarin belanghebbenden zelf de behoefte daaraan niet gevoelen.

Beter ware wellicht geweest de uitdrukking „kan hij de balans onderteekenen” in plaats van „onderteekent hij de balans”; uit de door inzender gestelde vraag blijkt althans, dat misverstand hier niet buitengesloten is. Dit is echter in wezen slechts een kwestie van taalkundigen aard; zakelijk is het toch, dunkt mij, wel duidelijk, dat dwang hier geheel misplaatst zou zijn.

H. R. REDER

INGEZONDEN

DE STATISTIEK OP DE T. O. P. A.

Geachte Redactie,

In de beschouwing onder bovenstaand onderwerp, voorkomende in Uw maandblad van November 1926, bldz. 149, wordt vooropgesteld dat de Tentoonstelling op het gebied der openbare en particuliere bedrijfsadministratie ook speciaal de bedrijfsstatistiek heeft willen toonen. Hieromtrent merken wij op, dat dit het geval niet is geweest en dat slechts het woord administratieve statistiek in den aanhef van het verklarende programma ter loops is gebezigd. De bedrijfsstatistiek als zoodanig is niet uitgewerkt en tentoongesteld. De Tentoonstelling heeft deze statistiek niet speciaal onder haar werkzaamheid begrepen, eene werkcommissie voor de bedrijfsstatistiek werd ook niet gevormd.

De critiek hieromtrent geoeffend is dan ook niet gegrond en wanneer men de Tentoonstelling aanvalt op dit terrein, dat niet speciaal tot haar werkzaamheid behoorde, dan is dat wel gemakkelijk doch minder juist. De grafieken en statistieken waren voor het meerendeel slechts ter opluistering ingezonden

en dienden allermint om de eigenlijke bedrijfsstatistiek te demonstreeren.

De Tentoonstelling wordt in de inleiding van den catalogus geschetst als bestemd om door beelden uit de praktijk proefondervindelijk aan te toonen, welke verbetering, vereenvoudiging en besparing in bedrijven van den meest uiteenlopenden aard is verwezenlijkt door toepassing van moderne methoden. Er zou worden getoond, hoe in vele gevallen met uitnemend gevolg gebruik wordt gemaakt van mechanisatie en ook, hoe voor bepaalde administraties door vernuftig gevonden werkwijzen zonder mechanisatie voordeelen zijn verkregen. Ieder die het tentoonstellingsprogramma leest zal erkennen, dat hij op de tentoonstelling de speciale bedrijfsstatistiek niet moest zoeken.

De beschouwing in Uw blad, welke wij op grond van het voorafgaande als critiek op de Tentoonstelling met betrekking tot de bedrijfsstatistiek misplaatst achten, houdt verder enkele opmerkingen in omtrent de inzending van het Girokantoor, welke een korte toelichting vereischen.

Er wordt gezegd, dat het Girokantoor der gemeente Amsterdam met fameuse geldkolommen uitkwam en dat dit uit een oogpunt van een goede bedrijfsstatistiek geen betekenis heeft. Maar als model van bedrijfsstatistiek golden deze kolommen allermint. Het was enkel illustratief werk en als zoodanig heeft deze inzending, zooals wij mochten vernemen, goede diensten bewezen. Ook de critiek omtrent de onjuiste methode van het Amsterdamsche Girokantoor om het aantal verrichte handelingen en het aantal ambtenaren en de kosten in twee uiteenlopende jaren in vlakdiagrammen voor te stellen, kunnen wij niet aanvaarden. Deze vlakdiagrammen zijn door toevallige omstandigheden ontstaan en wel, doordat de illustratieve grafieken aan de hand van de eijfers van het Girokantoor aan anderen werden toevertrouwd. Als resultaat kwam toen te voorschijn voor de aantallen ambtenaren, een dwerg en een reus-ambtenaar, naast elkaar en voor de kosten een kleine en een groote geldzak. Deze voorstellingwijzen, hoewel het slechts een vormkwestie betreft, is niet de beste en is bovendien zeer onlogisch. Er was geen beter middel ter vervanging dan er een stuk papier over te plakken en daardoor te vervallen in het vlakdiagram. Nu vreezen wij, dat de minder goede voorstellingswijze, die moest worden verbeterd, sterk in de hand is gewerkt door het Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam. Immers dat Bureau heeft de Jubileum-Tentoonstelling in het Koloniaal Museum voor de gemeente verzorgd en op die Tentoonstelling zag men b.v. voor het Girokantoor groote en kleine girobussen, dwerg- en reuzen rekeninghouders, enz. enz. Wat in de beschouwing thans en terecht wordt gewraakt is toen in veel te sterke mate vertoond door het Bureau voor de Statistiek.

Ten slotte moet ons nog een waarschuwing uit de pen. In de bedoelde beschouwing wordt den bedrijven in overweging gegeven over te gaan tot het inrichten van een afzonderlijke deskundige statistische afdeling. Alvorens hiertoe te besluiten gelooven wij, dat het aanbeveling verdient de administratie zoodanig in te richten dat het statistische materiaal zonder extra kosten en zonder een afdeling statistiek uit de administratie voortvloeit. Zoo is het bij het Girokantoor en zoo is het ook bij de N.V. Gebr. Gerzon's Modemagazijnen.

Hiermede meenen wij te moeten volstaan. Het ligt in ons voornemen in het Maandblad voor de Gemeente Financiën over de inrichting der giroadministratie in verband met de statistiek nadere bijzonderheden mee te deelen.

Hoogachtend,

H. KEEGSTR

Antwoord

Gaarne aanvaard ik de gelegenheid, welke de redactie mij biedt om eenige opmerkingen over bovenstaande beschouwingen van den heer Keegstra te maken.

Dat de tentoonstelling niet de bedrijfsstatistiek heeft willen toonen, hoewel deze in het programma uitdrukkelijk werd genoemd („de moderne systemen van administratie en administratieve statistiek” staat er), kon een buitenstaander als ondergeteekende niet weten, vooral niet, omdat dat programma verder luidde: „Niet alleen tijdbesparende of ordeschepende middelen heeft zij derhalve op het oog, doch *alle* binnen het kader der administratie vallende middelen..... tot het tijdig en regelmatig nemen van de maatregelen, noodig ter voorkoming van..... nadeelen of ongewenschte toestanden”. Als de statistiek hieronder *niet* valt, weten wij het niet.

De heer K. geeft toe, dat de geldkolommen van het Amsterdamsche Girokantoor slechts illustratief waren; ik heb niet anders beweerd. Uit hetgeen hij omtrent de door mij gewraakte vlakdiagrammen zegt, blijkt, dat hij mijn bezwaar niet heeft begrepen. Niet, dat hij de verschijnselen met elkaar heeft ver-

geleken door middel van vlakdiagrammen, is het bezwaar, maar dat de diagrammen voor elk verschijnsel een andere schaal hadden en daardoor vergelijking onmogelijk was, was de grief. Aan dit euvel leden de door hem genoemde diagrammen op de jubileumtentoonstelling geenszins.

Ten slotte geeft de heer K. nog een waarschuwing ten beste tegen een afzonderlijke deskundige statistische afdeling, zooals tegenwoordig een aantal ondernemingen die reeds hebben. Met een zinnetje van drie regels, dat bovendien nog hoogst onduidelijk is, kan men een dergelijk moeilijk vraagstuk als de wijze, waarop in een onderneming een goede statistiek zonder onnoodige kosten moet worden georganiseerd, toch niet afdoen. Het is mijn voornemen over eenigen tijd in dit blad mijn denkbeelden hieromtrent uitvoerig uiteen te zetten; de lezer wachte deze uiteenzetting af. Intusschen zal ik met belangstelling van des heeren K.'s beschouwingen in zijn blad kennis nemen.

VAN ZANTEN

Inhoud van den derden jaargang van het Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde.

A.			
Aandeelen/De Dividend- en Tantiëmebelasting en de verdeling van agio op Aanstellingsschrijven als accountant eener N.V./Antwoord op een (Opgave No. 24)	44, 75	telijke regeling van het	169
Abonné's/Aan de	16	Accountants-Congres Amsterdam 1926/ Internationaal	4, 11
Abschätzung des Wertes industrieller Unternehmungen/Die Problematik der Accountancy Examen C	59	Accountants-Congres 1926/Buitenlandse stemmen over het	151
Accountancy/The Trend of Modern	126	Accountants'Congres at Amsterdam/The International	108
Accountancy in de Vereenigde Staten van Amerika en in Nederland	3	Accountants/De Schotsche	59
Accountancy Profession/The etiquette of the	108	Accountants en Ingenieurs/Samenwerking tussehen	25
Accountant/De Verantwoordelijkheid van den	48	Accountants/Examen van het Nederlandsche Instituut van (Financieele Rekenkunde)	80
Accountant/Verantwoordelijkheid in de Uitoefening van de private en publieke taak van	26	Accountants in England and Wales/The Institute of chartered	108
Accountant as Investigator/The	108	Accountants/Najaarsexamen 1925 van het Nederlandsch Instituut van	29
Accountant bij de Landsaccountantsdiensten in Nederland-Indië/Gouvernementsopleiding tot	79	Accountants/Najaarsexamen 1926 van het Nederlandsch Instituut van	159
Accountant een winstrekening met onjuist brutowinstcijfer teekenen?/Mag een (Vraag 6, vragenbus)	62	Accountants-opleiding en examen door het Gouvernement van Nederlandsch-Indië	65
Accountant eener N.V./Antwoord op een aanstellingsschrijven als (opgave No. 24)	44, 75	Accountants/The Institute of	59
Accountant handelen als een Directeur provisie geniet die de N.V. toekomen?/Hoe moet een (vraag 7, vragenbus) ...	63	Accountantscongres Amsterdam 1926/Het Internationaal 81, 100, 117, 132, Accountantscontrôle/De Theorie en de Praktijk der	103
Accountant het beheer in zijn controle betrekken?/Moet de (vraag 8, vragenbus)	77	Accountantsfirma's/Onderteekening en ...	144
Accountant Tax Supplement/The	59	Accountantspraxis/Der Begriff der Internationalität des Accountantswesens und ihre Bedeutung im	36
Accountant te dien opzichte/De tekortkomingen der administratie en de taak van den	50	Accountantswesens und ihre Bedeutung im Accountantspraxis/Der Begriff der Internationalität des	36
Accountants and Auditors/40-jarig bestaan Society of Incorporated	12	Accounting/University Courses in	9
Accountants and Auditors/The Society of Incorporated	108	Accounts/Holding Companies and their published	108
Accountantsberoep/Opleiding voor het... Accountantsberoep in Duitsland/Wet-	161	Accounts/Hospital	108
		Administratie en de taak van den accountant te dien opzichte/De tekortkomingen der	50
		Administratie-machines/De werkzaamheden van den „Reichsanschuss für Arbeitszeitermittlung”, en de mogelijke toepassing van de grondgedachte er van voor	136
		Administratie van auto-centrale met afrekenings-administratie aan eigenaren/Inrichting (opgave No. 27) 93, 139, 141	
		Administratie v. h. Weekblad „Wereldnieuws”/Inrichting (opgave No. 23	
		Administratie van publiekrechtelijke lichamen/Eenvormige	170
		(afd. I))	21, 60, 62
		Administratie verkoopafdeling/Inrichting gemechaniseerde (opgave No. 30 (afd. I))	138
		Administratiën van Gemeentebedrijven/ Efficiënte in de	105
		Advies inzake termijncontracten-administratie en prijsbepaling voor kostprijscalculatie van een oliemolen (opgave No. 25)	60
		Afval in Kostprijs/Verrekening zaagloon en (Opgave No. 22 (afd. I))	15
		Afschrijvingen/Inflatie-invloeden op	170
		Agio op aandeelen/De dividend- en Tantiëmebelasting en de verdeling van ...	162
		Amerika en in Nederland/Accountancy in de Vereenigde Staten van	3
		Andries/In memoriam Thomas	97
		Antwoord op een aanstellingsschrijven als accountant eener N.V. (Opgave No. 24)	44, 75
		Arrest van den Hoogen Raad inzake de zakelijke belasting op het Bedrijf ...	47
		Artikel 7 Reglement van arbeid van het N.l.v.A. (vraag No. 10, vragenbus) ...	171
		Artikelen/Titels van diverse	11
		Auditors/40-jarig bestaan Society of Incorporated Accountants and	12
		Auditors/The Society of Incorporated Accountants and	108
		Auto-centrale met afrekenings-administratie aan eigenaren/Inrichting Administratie van (opgave No. 27) 93, 139, 141	
		Auto-Countancy	108
		Automobiel-Industrie/Verspilling in de ...	25
		B.	
		Balance Sheets and Window Dressing/ Published	108